

В София в края на XIX век “Нечисти боси циганки с дълги косащи, покрити с цветни кърпи, момичета с цветя или череши зад ушите в зелени жилетки и с жълти, червени, зелени или пъстри шалвари ходят празничен ден из града да свирят, пеят и играят...” (Иречек 1899: 33). Десетилетие по-късно в столицата продължават да контрастират на околните с визията си: „Ходеха боси и дрипави... Циганките носеха шалвари от басми, също с „остри”, непривични цветове” (Костенцева 1979: 43).

Почти навсякъде просяците и бедните цигани се обличат в дрипи, докато облеклото на уседналите цигани - ковачи, джамбазии,

калайджии и др. е прилично. В Сливен дрехите на „българските” циганки не се отличават от тези на българките. Жените носят рокли, а старата сливенска сукманена носия е обличана само на празник (Георгиева 1966: 36). На главата си забраждат бяла шита шамия (забрадка). За старите жени е жълта. Запасват се с фуста. Обуват шарени чорапи и половинки обувки – емениии.

„Влашките” циганки купуват и носят също български женски сукмани и фусти, набавяне по време на пътуванията си из България чрез размяна. Копанарките обичат да препасват през кръста си кожени колани, снабдени с пафти или чапрази (метално приспособление за закопчаване на женски колан, нашивка от ширит или гайтан) (Маринов 1962: 266). „Около Варна се срещат мургави момичета (от рударите – б.а.), облечени в някаква местна селска носия с широки сребърни пафти, стягащи техните кръстове и с дълги пръчки в едната ръка. Нямаат контакти с другите цигански групи. Различават се от тях по полите и пафтите – другите не носят такива дрехи” (Petulengro 1915-6: 6, 48). До към средата на 60-те год. на

Циганско момиче, края на XIX век